Samen versterken we de Staten!

Vereniging **Statenlidnu**
Herengracht 23 | 2511 EG Den Haag
www.statenlidnu.nl
info@statenlidnu.nl
statenlidnuacademie.nl

Volg ons via:
#statenlidnu

Instrumenten en ondersteuning voor Sterke Staten

Ga naar de pagina 'Instrumenten en ondersteuning" op statenlidnu.nl voor een overzicht van video's, links en voorbeelden bij deze handreiking.

Te herkennen aan:

Ken uw instrumenten, gebruik uw ondersteuning en zet ze effectief in.

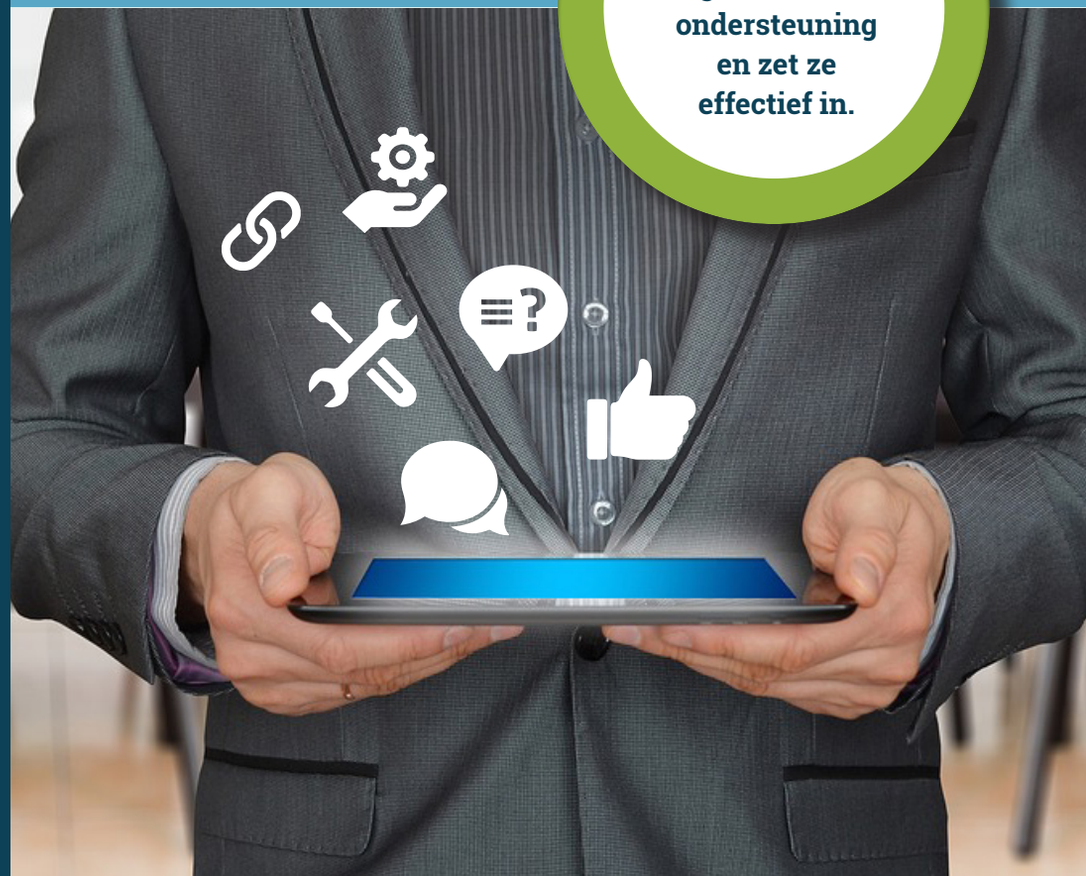

OVERZICHT INSTRUMENTEN

CONTROLEREN
pagina 6

- Recht van onderzoek
- Interpellatie-debat
- Schriftelijke vragen
- Mondelinge vragen

KADERSTELLEN
pagina 8

- Initiatiefrecht
- Amendement
- Budgetrecht
- Motie

ALGEMEEN
pagina 10

- Inlichtingenplicht GS
- Voorhangprocedure verzelfstandiging en samenwerking
- Voorstel van orde
- Beleggen extra vergadering
- Vaststellen agenda Statenvergadering
- Stemverklaring

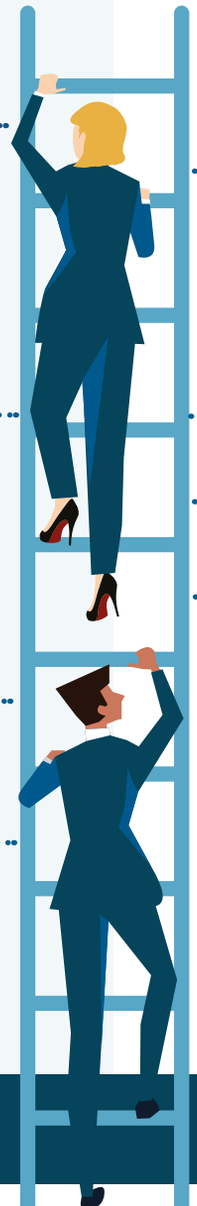

Naast controlerende, kaderstellende en algemene instrumenten, heeft u als Statenlid natuurlijk ook een volksvertegenwoordigende rol.

OVERZICHT ONDERSTEUNING

Ken uw instrumenten, gebruik uw ondersteuning en zet ze effectief in.

1. Controlerende instrumenten

Provinciale Staten hebben als hoogste orgaan van het provincie-bestuur een controlerende functie. De Staten controleren of Gedeputeerde Staten de plannen en het beleid binnen de kaders uitvoeren. De rekenkamer kan hierbij ondersteunen.

Om de controlerende taak uit te voeren, hebben Provinciale Staten verschillende bevoegdheden. Deze zijn vastgelegd in de Provinciewet. Zie hieronder drie belangrijke controlerende instrumenten.

Recht van onderzoek

WAT IS HET?
Provinciale Staten kunnen een onderzoek of enquête instellen om het beleid en handelen van het provinciebestuur te evalueren. Een of meer Statenleden kunnen hiervoor het initiatief nemen. In de Provinciewet staat alleen het onderzoek genoemd. Provinciale Staten kunnen daarnaast zelf in hun eigen verordening besluiten of een enquête ook mogelijk is.

HOE WERKT HET?
Het onderzoek wordt uitgevoerd door een onderzoekscommissie die bestaat uit Statenleden. Zij zijn bevoegd om ten behoeve van het onderzoek in openbare verhoren getuigen en deskundigen te horen. Het onderzoek kan via een extern bureau, een onafhankelijke commissie of via een statenonderzoek ingezet worden.

WANNEER ZET U HET IN?
Het recht van onderzoek is een 'zwaar' instrument vanwege de arbeidsintensiteit en de mogelijke consequenties. Zet het in als instrument als u dat als Provinciale Staten echt nodig acht om uw controlerende taak uit te kunnen voeren.

Interpellatiedebat

WAT IS HET?
Elk Statenlid heeft de bevoegdheid om te debatteren met het college over een onderwerp dat niet op de agenda van de Provinciale Statenvergadering staat. Zo kan een Statenlid een actueel onderwerp aan de orde stellen.

HOE WERKT HET?
Een Statenlid moet vooraf een verzoek indienen en de meerderheid van Provinciale Staten moeten hiermee instemmen. De regels staan in het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten.

WANNEER ZET U HET IN?
Wanneer u dat als Statenlid nodig acht om uw controlerende taak uit te kunnen voeren.

Technische, schriftelijke en mondelinge vragen

WAT IS HET?
Elk Statenlid kan in of buiten de vergaderingen om vragen stellen aan het college van Gedeputeerde Staten. Het college en de Commissaris van de Koning geven mondeling of schriftelijk antwoord.

HOE WERKT HET?
Een Statenlid mag technische en schriftelijke vragen te allen tijde stellen en de mondelinge vragen kunnen in de Statenvergadering gesteld worden. Specifieke afspraken staan in het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten.

WANNEER ZET U HET IN?
Wanneer u als Statenlid meer informatie nodig hebt om uw controlerende taak uit te kunnen voeren.

2. Kaderstellen als instrument

Provinciale Staten mogen het college van Gedeputeerde Staten binden aan uitgangspunten voor de richting van het provinciale beleid en bestuur. Provinciale Staten bepalen per beleidspunt zelf hoe deze kaders worden vormgegeven en stellen de kaders vast wanneer zij dat nodig achten. Hiermee geven ze uiting aan hun positie als hoofd van het provinciebestuur: Provinciale Staten als algemeen bestuur naast het college als dagelijks bestuur van de provincie.

Provinciale Staten kunnen kaders stellen door het doen van richtinggevende uitspraken (in de vorm van moties), het sluiten van akkoorden en het vaststellen van verordeningen en de begroting.

Meer weten?

Zie de e-learning 'rollen en instrumenten van de provincie' en de gereedschapskist met instrumenten voor het Statenwerk in de module 'Sterke Staten over instrumenten en ondersteuning' in de Statenlidnu Academie.

Initiatiefrecht

WAT IS HET?
Elk Statenlid heeft de bevoegdheid om een voorstel voor een verordening of een ander voorstel aan te bieden ter behandeling door Provinciale Staten.

HOE WERKT HET?
Elk Statenlid kan zelf een initiatiefvoorstel indienen bij Provinciale Staten en zo een opdracht aan Gedeputeerde Staten geven (bijvoorbeeld voor nieuw beleid of wijziging van een verordening), mits een meerderheid van Provinciale Staten dit voorstel steunt. U kunt ambtelijke bijstand krijgen tijdens het schrijven van een initiatiefvoorstel.

WANNEER ZET U HET IN?
Wanneer u het als Statenlid nodig acht om uw kaderstellende taken uit te voeren.

Budgetrecht of begrotingsrecht

WAT IS HET?
Ieder Statenlid heeft de bevoegdheid om jaarlijks te bepalen voor welke doelen en tot welke bedragen geld beschikbaar wordt gesteld en hoe deze uitgaven gefinancierd moeten worden.

HOE WERKT HET?
Het budgetrecht is de bevoegdheid van Provinciale Staten om financiële middelen beschikbaar te stellen. Provinciale Staten machtigen Gedeputeerde Staten via statenbesluiten om uitgaven te doen en inkomsten te verwerven. Het budgetrecht geeft Provinciale Staten het recht om de begroting vast te stellen en te wijzigen.

WANNEER ZET U HET IN?
Ieder jaar in oktober/november voorafgaand aan het begrotingsjaar, bij de voorjaars- en najaarsnota en de vaststelling van de jaarrekening. Ook zet u het in bij alle voorstellen waarvoor nog geen bedragen zijn opgenomen in de begroting.

Amendement

WAT IS HET?
Een amendement is een voorstel tot wijziging van een voorgesteld besluit. Ieder Statenlid heeft de bevoegdheid om een voorstel tot wijziging te doen.

HOE WERKT HET?
Een amendement kan schriftelijk worden ingediend bij de voorzitter van Provinciale Staten, zolang de beraadslagingen nog niet zijn afgesloten. Als een meerderheid van Provinciale Staten het (sub) amendement steunt wordt het oorspronkelijk voorgestelde Provinciale Statenbesluit gewijzigd vastgesteld.

WANNEER ZET U HET IN?
Als de concept-verordening of concept-beslissing ter beraadslaging of besluitvorming voorligt aan Provinciale Staten en u als Statenlid hierin iets wilt wijzigen.

Motie

WAT IS HET?
Een motie is een verklaring van een of meer Statenleden over een onderwerp waarmee een oordeel, wens of verzoek wordt uitgesproken.

HOE WERKT HET?
Er moet een schriftelijke conceptuitspraak opgesteld worden die tijdens de Statenvergadering in stemming wordt gebracht. Een aangenomen motie is niet bindend: Gedeputeerde Staten kunnen de motie gemotiveerd naast zich neerleggen.

WANNEER ZET U HET IN?
Het kan worden ingezet ten aanzien van ieder denkbaar onderwerp dat op de agenda staat of dat Statenleden op de agenda willen brengen en waarbij een motie nodig wordt geacht.

Soorten moties zijn: motie van afkeuring, motie van wantrouwen, motie van treurnis en motie vreemd aan de orde van de dag.

3. Algemene instrumenten

Naast controlerende en kaderstellende kun u als Statenlid ook algemene instrumenten inzetten.

Meer weten?

Zie de e-learning 'rollen en instrumenten van de provincie' en de gereedschapskist met instrumenten voor het Statenwerk in de module 'Sterke Staten over instrumenten en ondersteuning' in de Statenlidnu Academie.

Inlichtingenplicht van het college van Gedeputeerde Staten

WAT IS HET?
Provinciale Staten hebben het recht om meer achtergrondinformatie over een onderwerp op te vragen bij Gedeputeerde Staten.

HOE WERKT HET?
Gedeputeerde Staten moeten niet alleen inlichtingen verstrekken op verzoek van een Statenlid (passieve informatieplicht), maar moeten ook alle inlichtingen verstrekken die Provinciale Staten voor de uitoefening van haar taak nodig hebben (actieve informatieplicht).

WANNEER ZET U HET IN?
De informatie die Gedeputeerde Staten vanuit de actieve informatieplicht moet geven, zullen Provinciale Staten over het algemeen ontvangen in de vorm van Statenvoorstellen of beleidsnotities en de behandeling daarvan in een commissie- en Statenvergadering.

Als u naar uw mening onvoldoende wordt geïnformeerd, kunt u Gedeputeerde Staten ter verantwoording roepen en om aanvullende informatie vragen. Dat kan bijvoorbeeld met het recht om mondeling of schriftelijk vragen te stellen of het recht om een interpellatie aan te vragen.

Provinciale Staten als geheel en elk Statenlid voor zich zal er dus op moeten toezien dat hij daadwerkelijk voldoende wordt geïnformeerd om zijn taken uit te kunnen voeren.

Voorstel van orde

WAT IS HET?
Als Statenlid kunt u tijdens de Statenvergadering een voorstel van orde doen, dat gaat over de orde van de vergadering.
Dat dient altijd te worden toegestaan.

HOE WERKT HET?
Elk Statenlid en de voorzitter kan tijdens een Statenvergadering op elk moment het woord vragen om een voorstel van orde te doen. Hij krijgt dan meteen het woord om zijn voorstel bekend te maken. De voorzitter legt aan Provinciale Staten ter beslissing voor of er al dan niet sprake is van een voorstel van orde. Over een voorstel van orde wordt direct, zonder beraadslaging, besloten door Provinciale Staten.

WANNEER ZET U HET IN?
In een voorstel van orde wordt een voorstel verwoord om bijvoorbeeld de agenda, spreektijd of de sprekersvolgorde te veranderen. Ook kun u vragen om een korte schorsing van de vergadering.

Beleggen extra vergadering Provinciale Staten

WAT IS HET?
Als een vijfde van het totale aantal Statenleden (of de voorzitter) daar om vraagt, kan er een extra vergadering van Provinciale Staten worden belegd.

HOE WERKT HET?
Het verzoek tot een extra Statenvergadering dient u schriftelijk in bij de griffie. U vermeldt daarbij het onderwerp van de vergadering en de argumentatie ervoor. Een extra vergadering wordt binnen twee weken gehouden. Zie ook artikel 17 van de Provinciewet en het Reglement van Orde van u eigen provincie.

WANNEER ZET U HET IN?
Als u het van belang acht om over een actueel onderwerp te vergaderen.

Goed voorbeeld

Vaak komt het college van Gedeputeerde Staten met een voorstel met betrekking tot een van de beleidsthema's van de provincie. Uiteindelijk nemen Provinciale Staten daarover een besluit: een voorstel wordt aangenomen of verworpen.

Bekijk de video van Provinciale Staten van Drenthe (het Drents Parlement) over de route van voorstel tot besluit in de essential 'Hoe werken de Provinciale Staten?' in de Statenlidnu Academie.

Voorhangprocedure verzelfstandiging en samenwerking

WAT IS HET?
Als provincies gebruik willen maken van een privaatrechtelijke rechtsvorm zoals een stichting, vennootschap of vereniging voor het uitvoeren van publieke taken, dan is dat alleen toegestaan 'indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang' (artikel 158, tweede lid, Provinciewet).

HOE WERKT HET?
In de Provinciewet gaat de voorkeur uit naar publiekrechtelijke rechtsvormen. Dit met het oog op het waarborgen voor het gebruik van bevoegdheden, besluitvormingsstructuren, beïnvloedingsmogelijkheden, toezicht, democratische controle en openbaarheid. Provinciale Staten dienen van Gedeputeerde Staten de gelegenheid te krijgen om wensen en bedenkingen kenbaar te maken voordat een besluit inzake het oprichten van een privaatrechtelijke rechtsvorm wordt genomen.

WANNEER ZET U HET IN?
Provincies maken op ruime schaal gebruik van de mogelijkheid om publieke taken via een privaatrechtelijke rechtsvorm uit te voeren, denk bijvoorbeeld aan het provinciale museum. Het is voor Provinciale Staten van belang controle uit te oefenen op de besluitvorming. Dat begint bij het besluit tot oprichting van een privaatrechtelijk rechtspersoon.

Statenleden kunnen zich afvragen welk belang is gediend met verzelfstandiging, en of concreet genoeg is geformuleerd welke taken worden uitgevoerd. Een concrete omschrijving kan voorkomen dat de uitvoerder van taken en bevoegdheden op eigen houtje extra taken naar zich toetrekt of meer gaat doen dan het provinciebestuur zou willen. Verder is het van belang dat Provinciale Staten zich een beeld vormen van de organisatievorm, en hoe het bestuurlijke en/of financiële belang geborgd gaat worden. Afhankelijk van de gemaakte keuzes heeft een provinciebestuur meer of minder zeggenschap over de uitvoering van de taak.

Meer weten?

Zie de e-learning rollen en instrumenten van de provincie' in de Statenlidnu Academie.

Bekijk de gereedschapskist van een Statenlid in de Statenlidnu Academie.

Vaststellen agenda Statenvergadering

WAT IS HET?
Als Provinciale Staten bepaalt u met elkaar waarover u debatteert. Dit doet u door aan het begin van de vergadering de agenda vast te stellen.

HOE WERKT HET?
Het presidium (het bestuur) van Provinciale Staten stelt voorafgaand aan de Statenvergadering een voorlopige agenda op.

Bij aanvang van de Statenvergadering stelt Provinciale Staten deze agenda vast. De daadwerkelijke agenda kan dus afwijken van de voorlopige agenda.

WANNEER ZET U HET IN?
Tijdens de regeling van werkzaamheden, aan het begin van de vergadering.

Stemverklaring

WAT IS HET?
Als Statenlid kun u op verschillende manieren stemmen. Via handopsteken per fractie, hoofdelijk of schriftelijk. In het geval van een hoofdelijke stemming, kunt u een stemverklaring afleggen.

HOE WERKT HET?
Bij een stemming kunt u een stemverklaring geven, waarbij u aangeeft waarom u voor of tegen hebt gestemd. Dit kan voordat Provinciale Staten tot stemming over gaan. Specifieke afspraken staan in het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten.

WANNEER ZET U HET IN?
Als u wilt laten weten waarom u voor of tegen een voorstel hebt gestemd.

Wettelijke ondersteuning
Griffie

De Statengriffie ondersteunt en adviseert de Staten bij hun werkzaamheden. De griffier leidt de griffie. Hoe kan de griffie(r) u als Statenlid ondersteunen?

Wat is de griffie?

- **Adviseert** Provinciale Staten en individuele Statenleden over de werkwijze en het instrumentarium van de Staten en over ontwikkelingen binnen het lokale bestuur.
- **Ondersteunt** Provinciale Staten bij de uitvoering van hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende taken.
- **Behartigt de belangen** van Provinciale Staten.
- **Is de eerste contactpersoon** tussen Provinciale Staten en het college van Gedeputeerde Staten (GS), de ambtelijke organisatie en externe partners.
- **Kan helpen** met de communicatie naar inwoners en in de regio.

De taken van de griffie neemt u op in een instructie. Provinciale Staten geven een eigen invulling aan deze instructie, zodat de werkzaamheden van de griffie aansluiten bij de wijze waarop de Provinciale Staten hun taak willen uitvoeren.

Werkgeverschap als Provinciale Staten

- Het is belangrijk om goed te investeren in uw griffie. Als werkgever van de griffie bepaalt u als Provinciale Staten zelf hoeveel budget u vrijmaakt.
- Als Provinciale Staten kunt u besluiten een werkgeverscommissie in te stellen die nadenkt over en toeziet op de taak als werkgever van de griffie. In de werkgeverscommissie zitten enkele Statenleden die zich met de praktische uitvoering van de werkgeverstaak bezighouden.
- Ook biedt de Vereniging van Griffiers samen met Statenlidnu trainingen voor werkgeverscommissies aan. Leer op deze manier meer over hoe u als Provinciale Staten kunt investeren in de griffie.

Goed voorbeeld

Bekijk de kennisclip griffie(r) in de Statenlidnu Academie.

Versterk uw griffie

- Een goede onafhankelijke ondersteuning is belangrijk voor het goed functioneren van de regionale democratie. De deskundigheid hiervoor is samengebracht bij de griffie.
- Voor meer strategische ondersteuning van Provinciale Staten is het wenselijk dat ze een statenadviseur en/of commissiegriffier hebben. Zij kunnen u adviseren over specifieke onderwerpen.
- Ook is het wenselijk om een communicatieadviseur aan te stellen. De adviseur kan helpen bij het opstellen van een communicatieplan en het werk van Provinciale Staten zichtbaar maken.

Het versterken van uw griffie kunt u vastleggen in een organisatieverordening.

Wettelijke ondersteuning
Fractieondersteuning

Waar hebt u recht op?

- De groeperingen die in Provinciale Staten zijn vertegenwoordigd, hebben volgens de Provinciewet recht op fractieondersteuning en 'ambtelijke bijstand'. Het is van groot belang voor de controlerende, kaderstellende en volksvertegenwoordigende rol dat Provinciale Staten hiervan gebruik maken.

- Provinciale Staten moeten voor de ondersteuning van de fracties een verordening vaststellen. De verordening dient regels te bevatten over de besteding en verantwoording van de ondersteuning.

Handreiking Fractieondersteuning

Bekijk de Handreiking Fractieondersteuning. Goede inhoudelijke ondersteuning kan de werkdruk van Statenleden verlichten, zodat zij zich beter op het eigenlijke werk kunnen richten.

Budget voor fractieondersteuning

- Fractieondersteuning helpt u om het Statenwerk te kunnen doen. U mag hierbij als Provinciale Staten zelf de hoogte van het budget voor fractieondersteuning bepalen. Dit moet worden opgenomen in een verordening.

  Praat hier daarom, minstens een keer per Statenperiode, goed over met uw mede-Statenleden. De hoogte van het budget loopt in de verschillende provincies nogal uiteen. Bedragen die hiervoor genoemd zijn, variëren tussen de € 8.000 en € 70.000 per fractie (bron: Staat van het Bestuur 2020).

- In de eerste plaats dient dit budget voor de inzet van middelen voor ondersteuning bij de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende taken van een fractie. Denk hierbij aan: vrijwilligers en beroepskrachten inzetten, onderzoek doen, trainingsdagen en cursussen voor de fractie, of achterbanraadplegingen.

- Budget voor fractieondersteuning mag niet worden uitgegeven aan verkiezingsbijeenkomsten, giften, leningen, betalingen aan de politieke partij, collectieve opleidingskosten en relatiegeschenken en cadeaus.

- Het ministerie van BZK constateert dat er vaak handelingsverlegenheid bestaat om te investeren in de eigen ondersteuning en dat kan de kwaliteit van het bestuur en de democratie schaden. Maak dus gebruik van uw recht op ondersteuning!

Wettelijke ondersteuning
Ambtelijke bijstand

Wat is ambtelijke bijstand?

- Als Statenlid kunt u gebruikmaken van de ondersteuning, kennis en expertise van de ambtenaren van uw provincie.

- Ambtenaren kunnen u achtergrondinformatie geven over een onderwerp en ze kunnen bijvoorbeeld helpen om een initiatiefvoorstel op te stellen of een amendement te schrijven.

Wettelijke ondersteuning
Rekenkamer

Wat is de rekenkamer?

Elke provincie is verplicht om een rekenkamer te hebben. Er zijn 5 provinciale rekenkamers; 4 voor meerdere provincies samen en 1 voor de provincie Zeeland.

Als Provinciale Staten kunt u de rekenkamer inzetten om uw Statenwerk te versterken en uw kaderstellende en controlerende rol te vervullen. Rekenkamers onderzoeken de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door het provinciebestuur gevoerde bestuur. Dit kan vooraf (ex ante) of achteraf (ex post). Ze controleren wat de provincie de afgelopen jaren heeft gedaan en of dat goed is gegaan of niet.

En: u kunt als Provinciale Staten samen leren van het verleden en verbeteringen doorvoeren.

Wat zijn de taken van de rekenkamer?

De meeste rekenkamers stellen jaarlijks een onderzoeksprogramma vast. Dit stemmen zij af met Provinciale Staten. Ze gaan bijvoorbeeld jaarlijks langs de Statenfracties. De rekenkamer beslist vervolgens zelf welke onderzoeken zij precies uitvoert. Deze onderzoeken worden uiteindelijk behandeld in de Provinciale Statenvergadering. Rekenkamers doen zowel provincievergelijkend als provinciespecifiek onderzoek. Het is aan Provinciale Staten zelf om te bepalen wat er gebeurt met de uitkomsten van het onderzoek.

Wist u dat?

Sinds 1 januari 2023 is de Wet versterking decentrale rekenkamers van kracht. Daarin zijn onder meer de onderzoeksbevoegdheden van rekenkamers uitgebreid. En er staat dat GS voortaan jaarlijks moet laten weten wat er met de aanbevelingen van de rekenkamer is gedaan.

Tips voor een goede samenwerking

- Heb regelmatig (informeel) contact.
- Zorg voor wederzijds vertrouwen, zoals tussen werknemer en werkgever.
- Heb aandacht voor de cultuur van de samenwerking tussen Staten en rekenkamer.
- Kom periodiek samen met bijvoorbeeld Staten, fractievoorzitters of fracties.
- Bepaal de gespreksonderwerpen, bijvoorbeeld: onderzoeksprogrammering, bruikbaarheid van de onderzoeken, tevredenheid van de Staten, cultuur van de rekenkamer.

Inspiratie

- In de handreiking Good practice in de praktijk vindt u een aantal inspirerende praktijkvoorbeelden van rekenkamerwerk.
- In het Rekenkamerkompas vindt u allerlei tips en goede voorbeelden.
- De handreiking Good practice en het Rekenkamerkompas vindt u op de website van de Vereniging van Rekenkamers.

MEER WETEN?

- Bekijk de animatie rekenkamerwerk: provincies van de Vereniging van Rekenkamers.
- In de leerlijn Slim inzetten van rollen en instrumenten in de Statenlidnu Academie vindt u meer informatie over de Rekenkamer.
- Bezoek de website van de Vereniging van Rekenkamers.
- Bekijk de handreiking ‘Laat de rekenkamer voor u werken’ van Statenlidnu.

Wettelijke ondersteuning
Accountant

Controle door accountant

Provinciale Staten zijn verplicht een accountant aan te stellen voor het controleren van de jaarstukken. Dat is van belang, omdat inwoners en volksvertegenwoordigers recht hebben op een juiste verantwoording van de besteding van hun belastinggeld.

De accountant:

- **Controleert** in opdracht van Provinciale Staten de **jaarstukken** waarmee verantwoording wordt afgelegd over de uitkomsten van de opgedragen taken.
- **Beoordeelt** of de **jaarstukken** een getrouw beeld van de (financiële) werkelijkheid geven.
- Is **onafhankelijk**.
- **Deelt zijn bevindingen plus aanbevelingen** richting de toekomst in het accountantsverslag met Provinciale Staten en licht dit vaak toe in een auditcommissie.
- **Deelt** de manier waarop de controle heeft plaatsgevonden in het **'verslag van bevindingen'**.
- Heeft **wettelijk verplichte taken** voor Provinciale Staten.

De accountant is net als de rekenkamer een onmisbare hulptroep van Provinciale Staten. Zorg dus dat u optimaal gebruikmaakt van de mogelijkheden van deze hulptroepen

Auditcommissie

- Provinciale Staten zijn opdrachtgever van de accountant. Zij kunnen een auditcommissie/-rekeningcommissie instellen als gesprekspartner van de accountant. Hierin kan de accountant zijn bevindingen toelichten, aangezien het accountantsverslag vaak technisch en ingewikkeld is.
- De commissie heeft de taak om contact te onderhouden met de accountant en Provinciale Staten te adviseren over onderwerpen die betrekking hebben op de accountant. Vaak bestaat de commissie uit financieel deskundigen vanuit of namens een fractie.
- Wilt u meer weten over het opdrachtgeverschap van Provinciale Staten bij de accountantscontrole? Bekijk dan de handleiding Opdrachtgeverschap accountantscontrole (hoewel van de VNG, is de handleiding nadrukkelijk ook geschikt voor provincies).

Inzicht in controle

De controle van de jaarrekening wordt door Statenleden vaak als specialistisch ervaren, maar is wel ontzettend belangrijk. Hoe kunt u op een relatief makkelijke manier inzicht krijgen in de controle?

1. Denk als Provinciale Staten gezamenlijk goed na over de eisen bij de aanbesteding van de accountantsdienstverlening. Dit helpt bij het vinden van een accountant die op dat moment goed past bij de provincie.
2. Bespreek goed met elkaar hoe vaak de auditcommissie met de accountant overlegt over de kwaliteit van de administratieve organisatie, de interne controle en beheersing en het risicomanagement en hoe de auditcommissie rapporteert naar Provinciale Staten toe.
3. Bespreek de planning van de controle. Wanneer start de controle en wanneer ontvangen Provinciale Staten het rapport? Provinciale Staten moeten uiterlijk op 15 juli in het jaar volgend op het boekjaar de jaarrekening vaststellen.
4. Vraag aan de gedeputeerde hoe de interne financiële controle en beheersing en het risicomanagement binnen de provinciale organisatie geregeld is. De gedeputeerde kan bijvoorbeeld een presentatie geven om op een laagdrempelige manier Provinciale Staten te informeren.
5. Nodig de accountant uit om zijn belangrijkste bevindingen en mogelijke zorgen te delen. Zo krijgt u op een laagdrempelige manier inzicht in de controle, de aandachtspunten en belangrijke ontwikkelingen.

Tip

Bezoek de online leeromgeving: Statenlidnu Academie. Hierop staat veel informatie over de financiën van de provincie.

Bekijk de handreiking Rekenen op de accountant van Statenlidnu.

Wettelijke ondersteuning

Leren en ontwikkelen

Waar hebt u recht op?

Statenleden en commissieleden hebben recht op goede ondersteuning en scholing. Als Provinciale Staten kunt u besluiten om voor een goede scholing en ontwikkeling zowel een collectief als een persoonlijk opleidingsbudget vrij te maken.

Dit opleidingsbudget is ten behoeve van de functionele scholing van Statenleden en mag worden uitgegeven aan het leren en ontwikkelen van Statenleden. Het budget mag niet uitgegeven worden aan partijpolitieke scholing.

Inspiratie

U kunt als Statenlid en als Provinciale Staten op verschillende manieren leren en ontwikkelen. Waar hebt u collectief en persoonlijk behoefte aan? Ga het gesprek aan en bespreek deze leerwensen, minstens een keer per jaar, met uw collega-Statenleden.

Meer weten?

Bekijk de video 'Als Statenlid raakt u nooit uitgeleerd' in de Statenlidnu Academie.

Gelijk zelf aan de slag?

Maak een ontwikkelplan voor uzelf, uw fractie en Provinciale Staten. Bekijk het voorbeeld op statenlidnu.nl

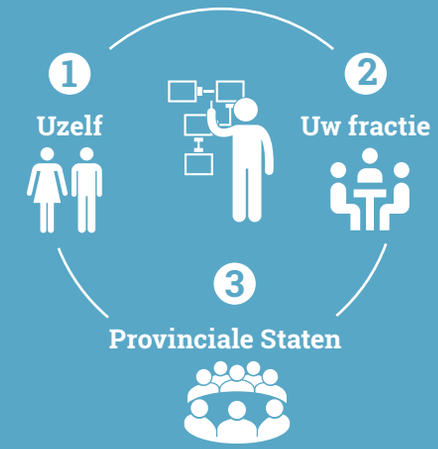

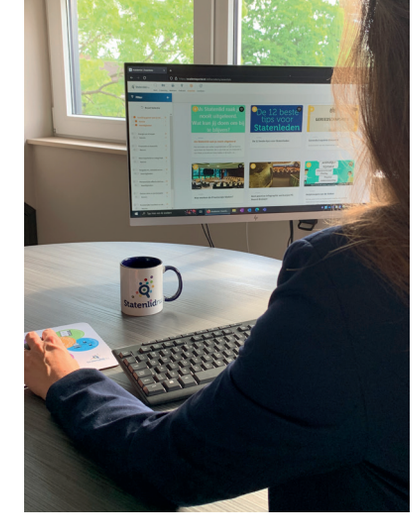

24/7 leren op de Statenlidnu Academie

Voor Statenleden en commissieleden zijn er online leer- en opleidingsmodules. De online leeromgeving: Statenlidnu Academie is 24/7 beschikbaar.

Stappenplan

Zo organiseert u een persoonlijk opleidingsbudget:

1. Ga na bij uzelf en bespreek in uw fractie waar u behoefte aan hebt.
2. Bespreek in Provinciale Staten en met uw griffie de mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling en hoeveel budget de Staten kunnen vrijmaken.
3. Leg het vast!

Aanbod

Verschillende organisaties binnen en buiten uw provincie kunnen u helpen om te leren en ontwikkelen:

- **Griffie**
- **Politieke partijen**
- **Statenlidnu Academie**
- Statenlidnu

Wettelijke ondersteuning

Vergoeding en politiek verlof

Leden van Provinciale Staten ontvangen een maandelijkse vergoeding. Dit was lange tijd een stuk lager en stond niet in verhouding tot het aantal uur (22) dat een Statenlid besteedt aan het Statenwerk. Statenlidnu heeft zich ingezet voor een verhoging in het belang van een gezonde democratie met een diversiteit aan provinciale volksvertegenwoordigers.

Extra toelage

Als lid van een vertrouwenscommissie, onderzoekscommissie, overige bijzondere commissies, voor de uitoefening van een rekenkamerfunctie of als fractievoorzitter krijgt u een extra toelage. Ook kunt u als Statenlid of commissielid reiskosten (binnen en buiten de provincie) en parkeerkosten declareren.

Onkostenvergoeding

Als Statenlid ontvangt u een vaste maandelijkse onkostenvergoeding voor voorzieningen die niet puur functioneel zijn, en ook niet puur privé. De hoogte van de onkostenvergoeding is gebaseerd op gemiddelde uitgaven en wordt vastgelegd in de rechtspositiebesluiten. De vaste onkostenvergoeding is bedoeld voor:

- Representatie
- Vakliteratuur
- Excursies
- Bureaukosten
- Contributies en lidmaatschappen
- Zakelijke giften

Voorbeelden voor kosten die voor eigen rekening blijven:

- Individuele consumpties buiten de werkplek
- Fooi in Nederland
- Verjaardagsgebak, attenties en cadeaus voor naaste collega's
- Gelegenheidskleding, huur en reiniging van kleding en uitgaven voor persoonlijke verzorging
- Activiteiten van partijgenootschappelijke aard
- Abonnementen op kranten en vakliteratuur die thuis worden ontvangen
- Representatieve aanpassingen aan de eigen woning en representatieve ontvangsten thuis

Daarnaast ontvangt u een eenmalige tegemoetkoming ziektekostenvergoeding. De hoogte van de vergoedingen staat in hoofdstuk 2 van het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

Meer weten?

Lees alles over uw rechtspositie als Statenlid op de site Politiekeambtsdragers.nl of bekijk het dossier rechtspositie op www.statenlidnu.nl

In het Handboek Integriteit voor politieke ambtsdragers van decentrale overheden is onder andere een beschrijving opgenomen over het onderscheid van kosten voor bedrijfsvoering, bestuurskosten en kosten voor eigen rekening, inclusief een overzicht met veel voorbeelden.

Wist u dat?

Provinciale staten kunnen bij verordening bepalen dat de Statenleden eenmaal per jaar een bedrag ontvangen, waarmee zij voorzieningen kunnen treffen ter zake van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden. Is dit nog niet zo in uw eigen provincie? Bespreek de mogelijkheden dan met uw collega-Statenleden en griffie.

Politiek verlof

Politiek verlof kan worden gebruikt om uw functie als Statenlid uit te kunnen oefenen. Elk Statenlid in loondienst bij een werkgever heeft een wettelijk recht op politiek verlof voor het bijwonen van de Staten- en commissievergaderingen. In cao's kunnen aanvullende afspraken worden gemaakt. Maar dat gebeurt in de praktijk maar weinig.

Politiek verlof heeft invloed op uw dagelijkse werk. Bespreek daarom de consequenties van het Statenlidmaatschap goed met uw werkgever. Een brief aan uw werkgever kan u hierbij helpen.

Meer informatie over wettelijke verlof met vervangingsregeling voor politici staat in artikel X van de Kieswet.

Collega-Statenleden

Als Statenlid kunt u voor inhoudelijke vragen altijd te rade gaan bij uw collega-Statenleden.

Dit hoeft niet altijd een collega binnen uw fractie te zijn. Vraag collega's om hulp bij procedures die u niet vaak tegenkomt, zoals: hoe stelt u een initiatief-Statenvoorstel op? Vraag de griffie om te helpen om ambtelijke bijstand te organiseren.

Buiten uw eigen provincie

Ga als Provinciale Staten eens op werkbezoek bij de Staten van een andere provincie. Dit levert vaak waardevolle inzichten op.

Buddynetwerk

Statenlidnu heeft een buddynetwerk opgericht, waarbij een ervaren of oud-Statenlid aan een startend Statenlid wordt gekoppeld. Beiden uit een andere provincie en van een andere partij. Inmiddels zijn er meer dan 100 buddy's actief!

Als buddy's bepaal je zelf hoe je het contact wilt laten verlopen en hoe vaak je elkaar wilt spreken. Ook buddy worden? Of als startend Statenlid behoefte aan een buddy? Mail naar secretariaat@statenlidnu.nl

"Het contact met een Statenlid uit een andere provincie vond ik verrijkend, omdat het me leert hoe elders in het land oplossingen voor regionale zaken worden gevonden. Het heeft me ook nieuwe ideeën gegeven voor mijn inbreng als Statenlid in mijn eigen provincie."

Kees van den Berge, Statenlid Zeeland (SGP), buddy van Koos van der Zee, Statenlid Drenthe (BBB).

Anderen als hulpbron

U hoeft het als Statenlid niet allemaal alleen te doen. Organisaties, medeoverheden en inwoners kunnen u helpen om uw taken als Statenlid uit te voeren.

Commissieleden of burgerleden zijn inwoners die ook lid zijn van een fractie en taken kunnen overnemen. Zij kunnen de fractie vertegenwoordigen tijdens werkbezoeken, deelnemen aan commissies en helpen bij de voorbereiding van vergaderingen. Dit kan de werkdruk verlagen en zorgen voor meer balans in uw werkzaamheden.

Uw eigen achterban kan de zichtbaarheid van de fractie of partij vergroten en kan u voeden met signalen uit de maatschappij en u zo van informatie voorzien. Hierdoor kunt u zich als Statenlid bijvoorbeeld beter voorbereiden op een debat in Provinciale Staten. Investeer daarom goed in de relatie met uw achterban en maak tijd voor ze vrij. Op de lange termijn kunt u hierdoor juist tijd overhouden.

Belangenverenigingen kunnen u ook ondersteunen. Dit zijn organisaties of groepen inwoners die veel weten van een bepaald beleidsthema en kunnen u zo op een laagdrempelige manier van informatie voorzien. Denk aan natuurorganisaties of belangenverenigingen voor agrariërs.

Medeoverheden kunnen ook nuttig zijn. In een regionale adviescommissie kunt u dingen uitwisselen met gemeenteraadsleden en ambtenaren uit omliggende gemeenten. Of nodig eens een raadslid of algemeen bestuurslid van het waterschap uit bij een commissievergadering of bijeenkomst. Of organiseer een werkbezoek of netwerkborrel met vertegenwoordigers van gemeenten, waterschappen of veiligheidsregio's.

Digitale participatie

Digitale participatie van inwoners en organisaties biedt provincies, en daarmee als hoogste vertegenwoordigde orgaan de Provinciale Staten, veel meerwaarde voor de regionale democratie. Het biedt een extra digitaal kanaal om de standpunten, ideeën en oproepen uit de samenleving inzichtelijk te maken. Ook geeft het inwoners en organisaties de mogelijkheid om op hun eigen manier en moment mee te denken en met elkaar in gesprek te gaan.

Bij gemeenten is veel ervaring met participatie. Bekijk de voorbeelden in de Statenlidnu Academie: Hoe organiseer je een digitaal participatieproces? Welke doelen en tools zijn er?

Tips

1

Thematische werkgroepen kunnen u helpen om inhoudelijke besprekingen over een bepaald thema voor te bereiden. Zo bespaart u tijd in de voorbereiding.

2

Organisaties/bewonersinitiatieven kunnen uitvoeringstaken overnemen van de provincie. Kijk eens of zij ook mee kunnen denken en helpen met initiatieven die u zelf wilt uitvoeren.

Lees meer over het uitdaagrecht op www.lokale-democratie.nl

Niet-wettelijke ondersteuning

Media

Belang

Regionale media, zoals regionale publieke omroepen, regionale en lokale kranten en radio, bloggers, vloggers, burgerjournalisten en socialemediaplatforms zijn van belang voor het functioneren van de lokale en regionale democratie. Voldoende onafhankelijke en kritische media zijn nodig om inwoners te informeren wat er in hun straten, wijken en steden gebeurt. Ook hebben media een waakhondfunctie en faciliteren zij het debat over lokale en regionale vraagstukken. Een artikel of een blog kan aanleiding geven om vragen te stellen over de provinciale taakuitvoering.

Communicatie als Statenlid

- **Draag bij aan lokaal/regionaal nieuws**
  Als Statenlid kunt u op verschillende manieren bijdragen aan de lokale en regionale nieuws- en informatievoorziening.

- **Stel een communicatieplan op**
  De afdeling communicatie van de provincie en de griffie kunnen u helpen om een eigen communicatieplan op te stellen.

- **Zend Statenvergaderingen live uit**
  Provinciale Staten kunnen ervoor kiezen Statenvergaderingen live uit te zenden.

- **Interactie met inwoners via media**
  U kunt, zelf of namens uw fractie, interactie zoeken met uw inwoners via sociale of gedrukte media. Sociale media zijn een goede manier om in contact te blijven met inwoners, ook in crisistijd. Benut ze daarom goed.

- **Stimuleer lokale en regionale media**
  Lokale en regionale media stimuleren, komt de kwaliteit van de journalistiek ten goede. Ga bij uzelf en uw collega-Statenleden na wat jullie voor de lokale media kunnen betekenen. Een goed voorbeeld is het Leids Mediafonds voor de lokale journalistiek.

Media en Statenleden

De media vormen actoren die naast inwoners en maatschappelijke organisaties invloed uitoefenen op de besluitvorming. Ze hebben een belangrijke agenderende functie. Voor journalisten is het niet vanzelfsprekend om provinciale thema's te volgen.

Als Statenlid word u geconfronteerd met denkbeelden en belangen die via de media worden verspreid. Ook kunt u de media als belangrijke partner voor de provincie zien om nieuws te verspreiden naar inwoners en organisaties.
Ze spelen een belangrijke rol in kennisvergaring in de maatschappij.

Vergeet echter niet de eigen sociale-mediakanalen waar u rechtstreeks met mensen kunt communiceren. Niet alleen zenden, maar ook ontvangen.

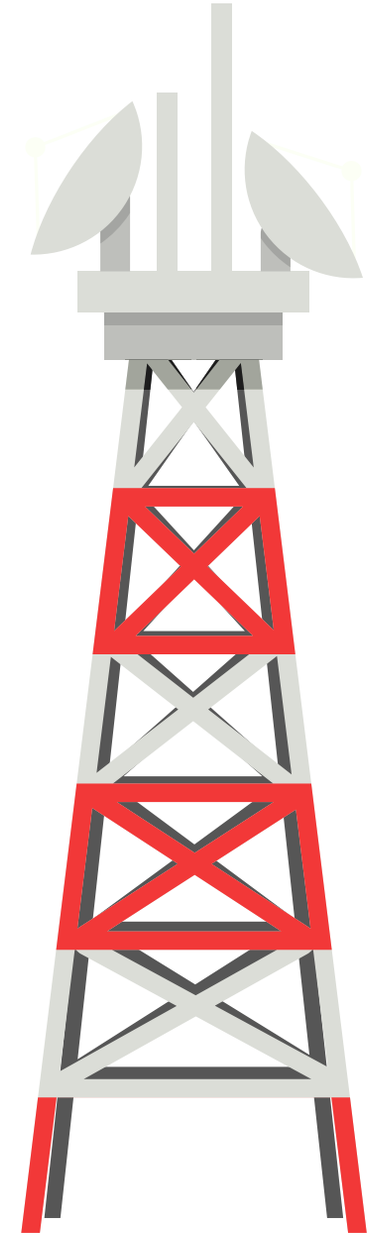

Kennis en data

Waarvoor gebruik u kennis en data?

Als Statenlid heeft u soms specifieke kennis of data nodig, bijvoorbeeld om een initiatiefvoorstel te maken of voor uw controlerende taken.

Aanbod binnen uw eigen provincie

Veel provincies hebben zelf een afdeling of ambtenaren die onderzoek doen en kennis en data verzamelen. Zij hebben vaak inzicht in specifieke kennis en data over uw eigen provincie, die u goed kunt gebruiken in het werk als Statenlid.

Vraag uw griffier:

- Wie binnen de provincie met kennis en data bezig is.
- Hoe u deze functionaris(sen) kunt benaderen.

Om na te vragen bij de aanbieder van het Stateninformatiesysteem in uw provincie en hoe u relevante kennis en data kunt koppelen aan de vergaderpunten van de Statenvergadering.

Tip

Het provinciaal jargon volledig onder de knie krijgen? Raadpleeg dan ‘Provincies van A tot Z’ van het Interprovinciaal Overleg (IPO) waarin alle relevante termen worden uitgelegd.

Externe online kennis

Kennisbank Openbaar Bestuur: dé vindplaats voor kennis, informatie en data op het gebied van het openbaar bestuur, zoals: feiten, cijfers en rapportages van onderzoeken die universiteiten, kennisinstellingen en onderzoeksbureaus uitvoeren in opdracht van het ministerie van BZK.

Tweejaarlijks trendrapport Staat van het Bestuur: veel feiten en cijfers over het openbaar bestuur in Nederland.

In de Statenlidnu Academie vindt u nuttige informatie over omvangrijke dossiers als de Omgevingswet en de energietransitie.

Kennisinstellingen

Nederland kent ook een aantal landelijke kennisinstellingen die u zo verder kunnen helpen met uw werk als Statenlid:

- Centraal Bureau voor de Statistiek
- Sociaal en Cultureel Planbureau
- Planbureau voor de Leefomgeving

Hoe kan uw politieke partij u helpen?

Het is belangrijk om uzelf als Statenlid te ontwikkelen en te leren. Volg relevante trainingen, workshops of lezingen en haal meer uit uw Statenlidmaatschap.

Zet uw politieke netwerk in

Het netwerk binnen uw politieke partij kan uw werk in Provinciale Staten ondersteunen en stimuleren. U kunt bijvoorbeeld sparren met een Tweede Kamerlid of raadslid over een probleem waar u tegenaan loopt. Ook kunt u contact opnemen met collega-Statenleden uit andere provincies. Waar lopen zij tegenaan in hun eigen provincies en welke lessen kunt u daaruit trekken?

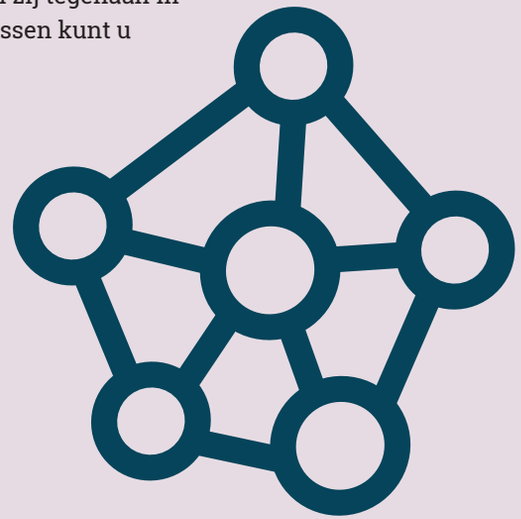

Scholing en opleiding

Veel bestuurdersverenigingen van politieke partijen organiseren scholing en vorming voor hun leden. Veel politieke partijen hebben een opleidings-instituut voor hun leden. Kijk voor het aanbod op de website van uw eigen politieke partij. Lokale partijen kunnen hulp krijgen van het Kennispunt lokale politieke partijen. Daarnaast biedt Statenlidnu scholing aan in de vorm van masterclasses, webinars en leermodules in de online leeromgeving Statenlidnu Academie

Niet-wettelijke ondersteuning

Timemanagement

De efficiënte volksvertegenwoordiger

Wilt u graag leren en ontwikkelen, maar weet u niet waar u de tijd vandaan moet halen? Kijk hoe u uw tijd besteed en denk na over hoe u uw tijd zou willen besteden. Maak een schema. Zet erin:

- Hoeveel uren u per dag/week besteedt.
- Hoeveel uren u wilt besteden aan uw taken en activiteiten als Statenlid.

Gemiddeld besteedt een Statenlid ruim

22 uur

per week aan zijn of haar werk.

Meer weten over timemanagement?

Bekijk de kennisclips over timemanagement in de leerlijn Effectief zijn in het Statenwerk in de Statenlidnu Academie.

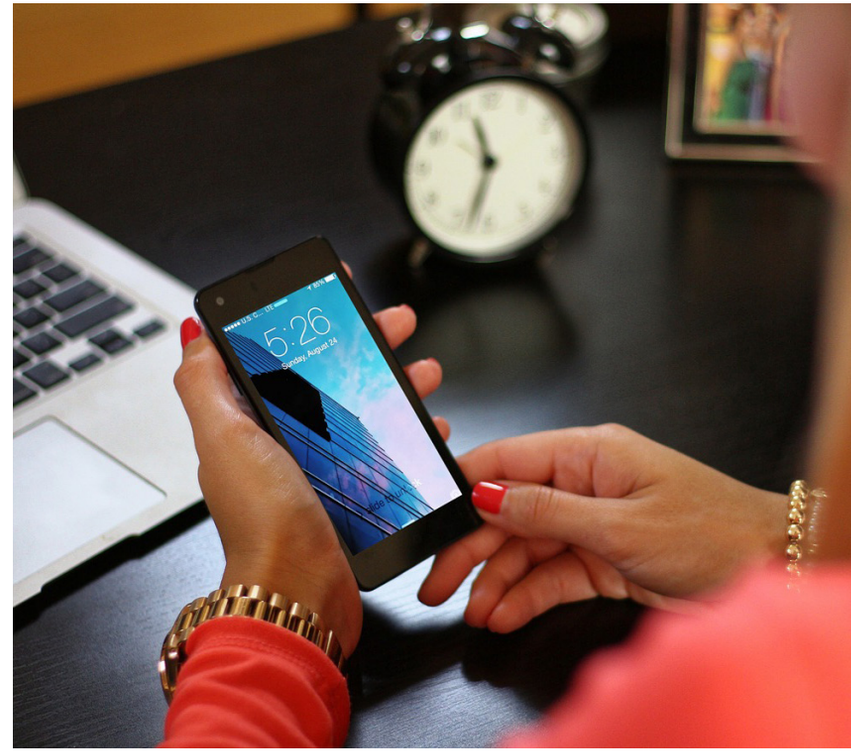

Format voor tijdsbesteding

Vul in de onderstaande tabel het aantal uren per week in die u tijdens een standaardweek zou willen besteden aan:

	Ma	Di	Wo	Do	Vr	Za	Zo	Totaal
Lezen van stukken								
Vergaderen								
Schrijven van moties/ amendementen/ bijdragen								
Campagne voeren								
Werkbezoeken								
In gesprek met inwoners								
Reflecteren								
Scholing								
Sociale media								
Media								

Tel de uren bij elkaar op en zet deze neer onder het kopje 'Totaal'. Wat valt u op als u naar deze tijdsverdeling kijkt? Op welke punten ziet u een verschil met de huidige manier waarop u de tijd verdeelt?

Reflecteer op hoe u uw werk als Statenlid invult

Op welke manier staat u stil bij hoe u het doet als Statenlid? Hoe hebt u uw feedback georganiseerd? Vul hieronder in wie u hierbij kan helpen(/helpt) en wanneer dit het beste kan plaatsvinden.

Tip: maak hiervoor een tabel. Maak 3 kolommen. Zet in de linkerkolom deze acties onder elkaar:

- feedback op acties in PS;
- feedback op acties buiten PS;
- sparren over moties/-amendementen/bijdrages etc.;
- sparren over strategie;
- feedback op campagnevaardigheden;
- feedback op debatvaardigheden;
- feedback als fractie;
- feedback op samenwerking;
- feedback op de gemeenteraad als geheel;
- functioneren als Statenlid;
- ontwikkeling als Statenlid en toekomstplanning.

In kolom 2 zet u bovenaan: 'wie' en in kolom 3 'wanneer'. Als u de tabel invult, krijg u een beeld van uw Statenlidmaatschap. Hebt u de feedbackmomenten al in uw ritme zitten? Op welke onderdelen wordt het tijd om actie te ondernemen?

Stel doelen en maak een ontwikkelplan

Als u de huidige en ideale tijdsbesteding hebt ingevuld en uw reflectie op een rijtje hebt gezet, is het tijd om uw doelen te stellen. Wat wilt u veranderen? Maak een ontwikkelplan en kies een concreet doel uit, bijvoorbeeld tijdens een politiek reces of komende commissie-/ Statenvergadering. Herhaal deze opdracht als u aan meerdere doelen wilt werken.

Wat doet Statenlidnu?

Statenlidnu is de vereniging voor Statenleden, commissieleden, burgerleden, fractievolgers, burgercommissieleden, duo-commissieleden en fractievertegenwoordigers. Het doel van Statenlidnu is ondersteunen op het gebied van deskundigheidsbevordering en belangenbehartiging.

Betrokken, deskundige en krachtige provinciale volksvertegenwoordigers dragen bij aan een sterk provinciaal bestuur en zijn daarmee onmisbaar voor het functioneren van onze democratie.

De vereniging behartigt de belangen van Statenleden en commissieleden bij ministeries en de Tweede Kamer. Bijvoorbeeld over vergoeding en werkdruk. Samen met de Nederlandse Vereniging van Raadsleden, de Vereniging van Griffiers en de andere beroepsverenigingen is Statenlidnu een positieve gesprekspartner van het Rijk.

Door het organiseren van activiteiten zoals webinars, het aanbieden van opleidingen en de online leeromgeving Statenlidnu Academie ondersteunt Statenlidnu Statenleden en commissieleden om hun rol optimaal te vervullen. Voor een sterke rol van Provinciale Staten in het politiek-bestuurlijke krachtenveld!

Statenlidnu

Hoe kan de vereniging u als Statenlid helpen?

Belangenbehartiger in Den Haag over het versterken van de secundaire voorwaarden.

Bevorderen van deskundigheid over actuele thema's die spelen in de provincie en nieuwe wet- en regelgeving.

Opleiding en ontwikkeling

- Statenlidnu Academie: een gratis online leeromgeving met trainingen, animaties, kennisdocumenten en podcasts.
- Webinars, masterclasses en bijeenkomsten voor kennisverdieping op statenlidnu.nl

Ondersteuningsteam weerbaar bestuur

Wilt u weten wat u kunt doen wanneer u zich belaagd of bedreigd voelt? Heeft u een onveilig gevoel, maar bent u nog niet geconfronteerd met een concreet incident? Voelt u zich geïntimideerd?

Ook Statenleden die geconfronteerd worden met vraagstukken rondom de eigen veiligheid (intimidatie, bedreiging, agressie en geweld) kunnen terecht bij het ondersteuningsteam weerbaar bestuur via 070-3738314 voor advies en nazorg na incidenten.

Volg ons via:
#statenlidnu

Lidmaatschap

Provinciale Staten kunnen gezamenlijk als collectief lid worden. Alle Provinciale Staten zijn dit. Naast Statenleden kunnen ook commissieleden lid worden.

De provincie vergoedt op basis van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers de contributie van de beroepsvereniging Statenlidnu.

De vereniging is er voor alle:

- Statenleden
- Commissieleden
- Burgerleden
- Fractievolgers
- Burgercommissieleden
- Duo-commissieleden
- Fractievertegenwoordigers

Niet-wettelijke ondersteuning

Interprovinciaal Overleg (IPO)

Belangenbehartiging

Het Interprovinciaal Overleg (IPO) behartigt de gezamenlijke belangen van de provincies in Den Haag en Brussel. Enerzijds door een informerende en richtinggevende rol te spelen bij de (formele) voorbereiding van beleid dat voor de provincies van belang is. Anderzijds door kennisdeling met en informatievoorziening aan de provinciale partners en 'stakeholders'. Het IPO beschikt hiertoe over een uitgebreid netwerk en onderhoudt contact met onder andere het kabinet, het parlement, de ministeries, de Europese Unie en maatschappelijke organisaties op de terreinen waar de provincies actief zijn.

Innovatie en kennisuitwisseling

Het IPO biedt tevens een platform aan de provincies voor het stimuleren van innovatie en de uitwisseling van kennis. Op deze wijze kunnen provincies 'best practices' uitwisselen en vernieuwingen in het provinciaal beleid entameren. Doel daarbij is een bijdrage leveren aan de kwaliteit, effectiviteit en efficiency van het openbaar bestuur.

Meer informatie

U vind het IPO ook via sociale media. Of meld u aan voor de nieuwsfeed via www.ipo.nl/nieuws

Niet-wettelijke ondersteuning

Raad voor het Openbaar Bestuur

Wat doet de ROB?

De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) adviseert regering en parlement over de inrichting en het functioneren van het openbaar bestuur en de beleidsmatige aspecten van financiële verhoudingen tussen Rijk, gemeenten en provincies. Extra aandacht gaat uit naar de beginselen van democratie en rechtsstaat. Ook adviseert de raad gemeenten en provincies over bestuurlijke en financiële vraagstukken.

RAAD VOOR HET OPENBAAR BESTUUR

Andere relevante adviezen

- Voor een **goede samenwerking met andere overheden** ontwikkelde de ROB in zijn advies Rol nemen, ruimte geven een model voor gelijkwaardig partnerschap.
- Het openbaar bestuur gebruikt tegenwoordig vaak **data en algoritmes**. Maar data en het gebruik ervan zijn niet neutraal. Het advies Sturen of gestuurd worden? biedt het DataDebatDenkkader om kritisch na te denken over de inzet van data en algoritmes.
- Dat u goed uw werk kunt doen, is van groot belang voor de democratie. Maar dat kunt u niet alleen: goede ondersteuning is nodig. In Voor de publieke zaak en Goede **ondersteuning**, sterke democratie doet de ROB aanbevelingen voor het organiseren daarvan.

Het gezag van de overheid

Gezagswaardige provincie
De overheid heeft gezag nodig om urgente vraagstukken en langlopende beleidsopgaven aan te pakken. Dit gezag staat echter onder druk. Om dat gezag te herwinnen moet de overheid weer 'gezagswaardig' worden, stelt de ROB in het signalement Gezag herwinnen. Betrouwbaarheid, bekwaamheid en betrokkenheid zijn daarvoor cruciaal. Daaraan kunt u bijdragen door te doen wat u zegt en te zeggen wat u doet (betrouwbaar), kennis van zaken te hebben en succes te behalen (bekwaam), en in verbinding te staan met de burger (betrokken).

Rechtsstaat
In het verlengde van het voorgaande ziet de ROB dat door onhandigheid, onwetendheid en onverschilligheid op onderdelen zogenoemde rechtsstatelijke tekorten ontstaan en pleit voor het borgen van een rechtsstatelijke cultuur. Het gezag van de overheid staat of valt met het vertrouwen dat de overheid pal staat voor de beginselen van de rechtstaat. Als Statenlid speelt ook u een belangrijke (voorbeeld)rol om zo'n rechtsstatelijke cultuur te voeden. Het rapport Een sterkere rechtsstaat biedt daarvoor handvatten voor u als Statenlid.

Waarden van goed openbaar bestuur
Het openbaar bestuur spreekt te weinig over de verschillende waarden van goed openbaar bestuur, stelt de ROB in Gezag herwinnen. Om u te helpen dit gesprek wél te voeren, heeft de ROB een Wegingskader goed openbaar bestuur ontwikkeld. Het wegingskader benoemt de waarden van goed openbaar bestuur aan de hand van drie beginselen: rechtsstaat, democratie en bestuurlijk vermogen.

Sociale media

U vindt de ROB ook via sociale media of meld u aan voor de nieuwsbrief via info@raadopenbaarbestuur.nl

Meer weten?

Neem contact op via info@raadopenbaarbestuur.nl

Niet-wettelijke ondersteuning

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Wat doet het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties?

De hoofdtaken van het ministerie van BZK zijn het bevorderen van de democratische rechtsstaat, slagvaardig bestuur, zorg voor betaalbare woningen en een goede leefomgeving.

Sinds 2017 behoort ook de ruimtelijke ontwikkeling tot het taakveld van BZK. Met Koninkrijksrelaties worden de relaties tussen de vier landen van het Koninkrijk bedoeld, namelijk Nederland, Aruba, Curaçao en Sint Maarten.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Wat doet het ministerie voor Statenleden?

Het ministerie zorgt voor de benoemingen van commissarissen van de Koning en voor de regeling van de rechtspositie van bestuurders en volksvertegenwoordigers. (Zie ook: Vergoeding en politiek verlof)

Op politiekeambtsdragers.nl vindt u informatie over het politieke ambt: verhalen van mensen in de politiek, plus feiten en cijfers over bijvoorbeeld de rechtspositie en benoemingsprocedures.

Stappenplan tegen agressie en intimidatie

We mogen agressie en intimidatie niet stilhouden. Daarom is er een collectieve norm opgesteld met als uitgangspunt: melden hoort en helpt. Of het nu on- of offline is, misdragingen tegenover ambtsdragers accepteren we niet en moeten altijd worden gemeld. De ministeries van BZK en JenV hebben samen met het Netwerk Weerbaar Bestuur een praktisch stappenplan opgesteld voor griffiers, secretarissen en voorzitters om deze meldingen op te pakken voor een politieke ambtsdrager. Het stappenplan zet uiteen hoe u een melding of aangifte begeleidt en waarmee u zoal rekening moet houden. Daarnaast bevat het beknopte achtergrondinformatie over de relevante strafbare feiten en passende alternatieven voor een strafrechtelijke reactie. Bekijk het stappenplan op www.weerbaar-bestuur.nl

Integriteit

Ook als Statenlid kunt u geconfronteerd worden met ongewenste dwang van buitenaf. Misschien vraag u zich weleens af of een bepaalde handeling integer is. Integere politici en ambtenaren zijn een basisvoorwaarde voor het vertrouwen van de inwoner in hun provincie. Integriteit heeft ook alles te maken met kwaliteit en professionaliteit. Om de integriteit hoog te houden staan allereerst individuele politici en ambtenaren aan de lat. Daarnaast zijn Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten samen verantwoordelijk voor een goed integriteitsbeleid en het periodiek agenderen van het thema integriteit.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft ter ondersteuning van onder andere Statenleden een Handreiking Integriteit voor politieke ambtsdragers van decentrale overheden uitgebracht.

Meer weten?

Neem contact op met de BZK-helpdesk voor politieke ambtsdragers/professionals: helpdeskpa@minbzk.nl